

Vereniging Markdal duurzaam en vitaal
Piet Avontuurstraat 90
4818 TH Breda

BOEKJAAR 2019

INHOUDSOPGAVE ACCOUNTANTSRAPPORT

Pagina

ACCOUNTANTSRAPPORT

Opdracht

Samenstellingsverklaring van de accountant 2

BESTUURSVERSLAG

Bestuursverslag 4

JAARREKENING

Balans per 31 december 2019 10

Staat van baten en lasten over 2019 12

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling 13

Toelichting op de balans 15

Toelichting op de staat van baten en lasten 17

Aan het bestuur van
Vereniging Markdal duurzaam en vitaal
Piet Avontuurstraat 90
4818 TH Breda

Breda, 1 juli 2020
Ref. SO/105557/2019

Geacht bestuur,

OPDRACHT

Hiermee rapporteren wij u omtrent de uitkomst van onze werkzaamheden, die wij ingevolge uw opdracht tot samenstellen van de jaarrekening van Vereniging Markdal duurzaam en vitaal te Breda met betrekking tot het boekjaar 2019 hebben verricht.

SAMENSTELLINGSVERKLARING VAN DE ACCOUNTANT

De jaarrekening van Vereniging Markdal duurzaam en vitaal is door ons samengesteld op basis van de van u gekregen informatie. De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2019 en de staat van baten en lasten over 2019 met de daarbij horende toelichting. In deze toelichting is onder andere een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving opgenomen.

Deze samenstellingsopdracht is door ons uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de voor accountants geldende Standaard 4410, 'Samenstellingsopdrachten'. Op grond van deze standaard wordt van ons verwacht dat wij u ondersteunen bij het opstellen en presenteren van de jaarrekening. Wij hebben daarbij onze deskundigheid op het gebied van administratieve verwerking en financiële verslaggeving toegepast.

Bij een samenstellingsopdracht bent u er verantwoordelijk voor dat de informatie klopt en dat u ons alle relevante informatie aanlevert. Wij hebben onze werkzaamheden, in overeenstemming met de daarvoor geldende regelgeving, dan ook uitgevoerd vanuit de veronderstelling dat u aan deze verantwoordelijkheid heeft voldaan. Als slotstuk van onze werkzaamheden zijn wij door het lezen van de jaarrekening globaal nagegaan dat het beeld van de jaarrekening overeenkwam met onze kennis van Vereniging Markdal duurzaam en vitaal. Wij hebben geen controle- of beoordelingswerkzaamheden uitgevoerd die ons in staat stellen om een oordeel te geven of een conclusie te trekken met betrekking tot de getrouwheid van de jaarrekening.

Bij het uitvoeren van deze opdracht hebben wij ons gehouden aan de voor ons geldende relevante ethische voorschriften in de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA). U en andere gebruikers van deze jaarrekening mogen er dan ook vanuit gaan dat wij de opdracht professioneel, vakbekwaam en zorgvuldig, integer en objectief hebben uitgevoerd en dat wij vertrouwelijk omgaan met de door u verstrekte gegevens.

Breda, 1 juli 2020

Van Oers Accountancy & Advies

M.M.M. van der Schans
Accountant-Administratieconsulent

BESTUURSVERSLAG

Jaarverslag 2019 (o.a. i.v.m. ANBI status)

Doel en organisatie

De Vereniging Markdal, Duurzaam en Vitaal, is in maart 2013 opgericht. De vereniging beoogt o.a. het realiseren van: een meer natuurlijk watersysteem in samenhang met biodiversiteit, recreatieve natuur- en landschapsbeleving met versterking van het cultuurhistorisch karakter en het stimuleren van economische vitaliteit.

De werkwijze van de vereniging gaat uit van het in 'eigen beheer', vanuit in eigen verantwoordelijkheid van bewoners en andere directbetrokkenen, plannen maken en uitvoeren. De vereniging voert daarvoor de regie. De overeenkomsten zoals die zijn aangegaan met Provincie Noord-Brabant, de beide betrokken gemeenten (Breda en Alphen-Chaam) en met het waterschap Brabantse Delta onderstrepen die werkwijze. Deze overeenkomsten met genoemde organisaties zijn in eerste instantie aangegaan voor het realiseren van 100 ha nieuwe natuur in relatie tot de nodige Kader Richtlijn Water (KRW) maatregelen aan de rivier de Mark.

De vereniging organiseert werksessies, themabijeenkomsten, werkgroepen en natuurlijk bijeenkomsten voor leden om een zo groot mogelijke groep belangstellenden bij de plannen te betrekken.

Voor de feitelijk realisering is tegelijk met de oprichting van de vereniging ook een stichting opgericht *De Stichting, Markdal, Duurzaam en Vitaal* om risico dragend haar plannen te kunnen realiseren. Deze stichting kent een eigen jaarverslag (zie jaarverslag stichting).

Om de plannen uit te kunnen voeren

De Vereniging wordt bestuurd door een breed samengesteld algemeen beraad van ca 18, inclusief het dagelijks bestuur van vier personen. Het algemeen beraad komt maandelijks bijeen, bepaalt de richting van de ontwikkelingen en toetst de resultaten. Begin 2020 is de organisatiestructuur enigszins gewijzigd*.

De doelstelling van de vereniging, zoals de naam al aangeeft, is uiteraard breder dan het realiseren van 100 ha nieuwe natuur en de aanpassingen aan de Mark voor de KRW-doelen. De betrokkenheid bij de ontwikkelingen van directbetrokkenen en belangstellenden is groot. Dit grote netwerk geeft de vereniging zo blijkt, ook een groot draagvlak voor gewenste ontwikkelingen. De vereniging zelf kent in 2019 zo'n 200 leden. Hierbij moet bedacht worden dat naast individuele leden ook dorps-, wijk- en buurtverenigingen in en om het Markdal lid zijn evenals diverse natuur-, heem- en milieuverenigingen.

In de geest van de Omgevingswet

In 2017 ontving de vereniging uit handen van de minister van Infrastructuur en Milieu, Mevr. Melanie Schulz-van Hagen de *'Eenvoudig Beter Trofee'*. Deze trofee kreeg de vereniging vanwege haar werkwijze 'werken van binnenuit' (niet van onderop) en 'anders om werken'. Deze werkwijze werd een voorbeeld genoemd, de vereniging een voorloper bij de ontwikkelingen naar de "Omgevingswet" zoals die begin 20er jaren moet gaan functioneren. Benoemd werd ook het in samenwerking zoeken naar oplossingen en waar nodig de mogelijkheid aangrijpen om grenzen op te rekken bij vaak vanzelfsprekend geachte kaders van overheidswege. Vaak blijkt er meer mogelijk dan eerst gedacht.

Ondanks het vooruit lopen op de omgevingswet zijn we als vereniging nog gebonden aan 'oude' kaders en procedures, denk bv. aan bestemmingsplannen Wet R.O (Ruimtelijke Ordening), Waterwet en de Wegen Verkeerswet (A58). De Eenvoudig Beter Trofee leidde tot nog meer belangstelling voor de werkwijze in het Markdal. Uit verschillende hoeken kwamen verzoeken voor uitwisseling van ervaringen. Voor zover mogelijk werd daar positief, maar selectief op ingegaan. De Eenvoudig Beter Trofee heeft een extra nadruk gelegd op de pilot status van het Markdal initiatief. Volgens de overeenkomst tussen

vereniging en provincie is het initiatief in meerdere opzichten een pilot, zo ook een pilot in het kader van de bestuurlijke vernieuwing, Er is nog weinig ervaring opgedaan met de wijze waarop betrokkenheid (ook wel de veel besproken participatie) hier gestalte krijgt. Tijdens het werk de afgelopen jaren kwam daar nog een pilotstatus bij. De vereniging maakte als eerste gebruik van een provinciaal 'meerwaardetraject'. Daarmee werden we ook onder deel van het beleid voor "Een sterker Brabant".

Het proces in het Markdal wordt gezien als een voorbeeld van de wijze waarop participatie vorm kan krijgen binnen de bestuurlijke verantwoordelijkheid. Een proces waarbij een samenleving zelf verantwoordelijkheid neemt voor de toekomst van hun leefgebied en -omgeving. Wij spreken dan ook niet van een gebiedsproces maar van een samenlevingsproces.

Van Perspectief voor het Markdal naar ontwerpbestemmingsplan Markdal

Het "Perspectief voor het Markdal" wordt aangeduid als de omgevingsvisie (avant la lettre) voor het Markdal, een visie op weg naar dat duurzame en vitale Markdal. Het perspectief is het resultaat van het intensieve proces, zoals eerder in het begin aangegeven, met alle betrokkenen in en om het gebied. In het perspectief komen onder meer aan de orde:

- Voorstel tot aanpassing van de begrenzing van het Natuur Netwerk Brabant (voormalige EHS)
- Voorkeursalternatief (VKA) voor de nieuwe loop van de Mark.
- Realisering van initiatieven in het 'meerwaardetraject'

Het voorkeursalternatief is uitvoerbaar geworden door de mogelijkheden die de provincie biedt met een 'meerwaarde traject'. Dit traject is gebaseerd op het "beleid voor een sterker Brabant". Zo werden nieuwe bestemmingen mogelijk, waardoor er gronden beschikbaar kwamen voor de nieuwe Mark en het NNB, die op een traditionele wijze niet te koop waren. Het realiseren van de nieuwe mogelijkheden vereiste wel het doorlopen van de bestemmingsplanprocedure. Deze werkwijze is omgekeerd aan de gebruikelijke wijze van werken bij dergelijke projecten. De gebruikelijke wijze gaat uit van eerst gronden kopen, dan inrichten en later de natuurbestemming ambtshalve vastleggen in een bestemmingsplan. Vanuit die visie zijn er verschillende initiatieven uit dit perspectief vertaald in de concept-ontwerp bestemmingsplannen. Na inspraak op deze concept-ontwerp bestemmingsplannen volgde de vertaling naar twee ontwerp bestemmingsplannen. Eén bestemmingsplan voor de voorstellen op het grondgebied van Breda en een voor het grondgebied van Alphen-Chaam.

Het aan de gemeentes aangeboden concept ontwerp bestemmingsplan vroeg na de inspraak de nodige tijd voor aanpassing. Zo werd een Plan MER (milieueffectrapportage) opgesteld, werden de betrokken initiatieven in het 'meerwaardetraject' nader geconcretiseerd.

Onderzocht werd hoe het stoppen van intensieve veehouderij gecompenseerd kon worden (dit alles voor de stikstofproblematiek). Het eerder in 2014, door de vereniging en de bewoners van Strijbeek ontwikkelde "Perspectief voor Strijbeek" bleek een oplossing te bieden voor deze problematiek in Strijbeek. In het ontwerp bestemmingsplan Markdal dat in 2019 aan de raad van Alphen-Chaam werd aangeboden werd een 'ontwikkelzone Strijbeek' aangegeven. In deze ontwikkelzone mogen huizen gebouwd worden als compensatie. De 'ontwikkelzone' zal de komende jaren uitgewerkt worden.

Werkwijze

In de overeenkomst met de provincie is uitdrukkelijk gesteld dat het uitgangspunt in het gebied 'vrijwillige medewerking' van grondeigenaren is. Dit uitgangspunt is doorslaggevend gebleken in het hele proces. Het werken 'van binnenuit' schept een gelijk speelveld met inbreng van bewoners, grondeigenaren en andere betrokkenen. De ervaring leert dat flexibel werken, uitgaan van zeggenschap en gelijk speelveld regelmatig schuurt met bestaande kaders bij overheden en andere maatschappelijke organisaties. Het was de gedeputeerde Johan van den Hout (tot half 2019 gedeputeerde), die in 2013 de keuze maakte voor deze geheel andere aanpak – met ingecalculeerde 'schuring' ten opzichte van bestaande routines - om stagnerende zaken in het Markdal in beweging te krijgen. Als het nu nog schuurt, komen we er gezamenlijk, met waardering van beide kanten voor de inzet om de uitvoering van de overeenkomst tot een succes te maken, steeds weer uit.

We doen al werkende weg ervaring op in de geest van de Omgevingswet. We hebben in diverse contacten erop gewezen dat in de concepten voor de tekst van de omgevingswet niets is opgenomen over de wijze waarop initiatieven van bewoners en de daarmee zo gewenste inzet (participatie) kunnen worden gefaciliteerd. De exacte wijze waarop gefaciliteerd kan worden verschilt van project tot project, het kan gaan om financiële ondersteuning maar zeker ook om snelheid van reageren in procedures of om ondersteunende middelen als ruimte, administratieve ondersteuning etc. Zo kan er ook gedacht worden aan extra kwaliteit voor een project als compensatie voor inzet door 'onbetaalde professionals'.

Kruising toekomstige zes-baans A58 met herontwikkeld Markdal.

De "verbreding van de A58 en het tegelijk opheffen van de barrière werking van deze weg in het robuuste Natuur Netwerk" is een actueel thema. Het gaat er om de verbreding van de A58 en de aanpassingen aan het Markdal elkaar te laten versterken. In het 'Platform van A58 naar Beter' wordt door de vereniging samengewerkt met de Dorpsraden Ulvenhout en Bavel en diverse buurt en dorpsraden. Gezamenlijk wil men tot een betere inpassing van de A58 te komen, de barrière werking moet verminderd worden, zowel voor mensen, dieren als natuur en water. Er is geregeld overleg met Rijkswaterstaat en betrokken bestuurders. Het is een sterk wisselend proces. Medio 2019 gaf Rijkswaterstaat (InnovA58) aan dat er geen extra budget boven het ministerieel vastgestelde budget beschikbaar was. Dit betekende het in procedure brengen van het RWS (Rijkswaterstaat) ontwerp, zonder verbeteringen c.q. gewenste aanpassingen.

Kort daarna bleek door het 'Stikstofbesluit' van de Raad van State het project A58 enkele jaren vertraging op te gaan lopen. Het Platform benutte deze impasse door aan het einde van het jaar in een brief aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat te vragen om - anders dan tot dan toe - Rijkswaterstaat de opdracht te verlenen om in gelijkwaardig overleg met het Platform tot innovatieve oplossingen te komen. Oplossingen zoeken voor de leefomgeving, geluidsoverlast, doorstroming op de knooppunten, inpassing in het Markdal landschap etc. en het daarbij aangeven van budgettaire consequenties, dit alles samen met de bewoners in de geest van de komende omgevingswet.

Andere aandachtspunten en activiteiten het afgelopen jaar:

Naast alle werkzaamheden voor het bestemmingsplan, de stroomlijning van de organisatie etc waren er andere activiteiten die de nodige aandacht vroegen en inzet kregen:

- Via Brabantse Delta wordt deelgenomen aan het EU 4-landen project ProWater.
- Voor het derde jaar organiseerde de vereniging de praktijk dag voor cursisten PAGO (Praktijk Academie Gebieds Ontwikkeling).
- Diverse bijeenkomsten met de initiatiefnemers om informatie te geven over de voortgang van de bestemmingsverruiming via het Meerwaarde traject. Waarbij ondanks het verschuiven van de planning steeds de waardering voor de inzet van de Vereniging werd uitgesproken.
- Belangstelling voor de Eenvoudig Beter Trofee voor de ontwikkelingen op basis van het 'werken van binnenuit' blijft. Zo werd bij de landelijke bijeenkomst van het ministerie van Binnenlandse Zaken 'aan de slag met de Omgevingswet' een presentatie gegeven.
- Medewerking met tentoonstellingsmateriaal aan expositie 'Ode aan de Mark' tijdens het 'Groen en Bloemen' in Hoogstraten.
- Bezoek provinciale Partij voor de Dieren met – ondanks enkele verschillen van inzicht – een goed begrip over de onconventionele ontwikkeling van het Markdal.
- Presentatie voor Natuurgidsencursus IVN Mark&Donge over natuur en gebiedsontwikkeling via de betrokkenheid van de grondeigenaren en de streek.
- Medewerking aan de publicatie over het Markdal van de vereniging Paulus van Daesdonck
- Deelname aan de evaluatiecommissie van het Natuurpact van de provinciale en landelijke overheden

- Veldwerkdag Biologie en Aardrijkskunde in Markdal voor 250 tweedejaars leerlingen van het Newmancollege.
- Opening samen met de gemeente Breda van de faunapassage met name voor amfibieën van het Ulvenhoutse Bos naar perceel van de stichting Markdal aan de Ulvenhoutselaan.
- Vanuit de werkgroep Beheer kwam ook de vraag naar het inzaaien van het pachtvrije perceel aan de Ulvenhoutselaan, met ook wintergraan voor vogels. In de zomer kreeg dit perceel met bloeiende akkerbloemen bewondering van vaak fotograferende passanten. Het leverde heel wat mooie plaatjes op Instagram.

Algemeen Beraad en werkgroepen

Naast de al genoemde activiteiten werd via Algemeen Beraad en de werkgroepen verder vorm gegeven aan het toekomstige Markdal. De werkwijze van de werkgroepen kenmerkt zich door:

- Iedereen kan deelnemen ongeacht of men lid is van de vereniging
- In de werkgroep zitten de leden op persoonlijke titel, zodat er vrij gedacht kan worden.
- Mocht een voorstel niet overeenkomen met de visie van bijv. de organisatie, wijkraad, etc. waar een deelnemer lid of betrokkene van is, dan zal dat op een ander (bestuurlijk) niveau besproken worden.

Werkgroep 'duurzame land en tuinbouw': de ontwikkeling van meer natuur in het Markdal en het uitgangspunt dat er door agrariërs een goede boterham verdient kan worden, vraagt om verkenning bij de agrariërs naar de gewenste en gedachte ontwikkeling van hun bedrijfsvoering. Aan een eerste informatiebijeenkomst over dit thema namen nagenoeg alle bedrijven in het Markdal deel. De volgende stap werd in het najaar gezet, een vertrouwelijk gesprek met individuele bedrijven. Dit werd/ wordt gedaan door een lid van de vereniging samen met een medewerker van de ZLTO. De provincie ondersteund dit traject.

De werkgroep communicatie verzorgt o.a. de periodieke Nieuwsbrieven; In 2019 is gestart met het actief benutten van Facebook en het benutten van de vernieuwde website voor meer actueel nieuws.

De werkgroep Klokkenberg volgde de ontwikkelingen in goed contact met de projectontwikkelaar, uitdrukkelijk werd benadrukt dat de fietsbrug geen autoverkeer mocht genereren, zoals ook de gemeente besloot.

De werkgroep Strijbeek werd bijgepraat over de ontwikkelingen rond het bestemmingsplan en de 'ontwikkelzone Strijbeek', zoals die daar nu in is opgenomen.

De werkgroep Overgrenze Samenwerking onderhield de contacten met de Vlaamse bureaus o.a. in het Integraal Water Project Merkske. Een gemeenschappelijke excursie om de waarden van het gebied te benadrukken en klimaatbestendig te behouden werd samen met anderen georganiseerd.

De werkgroep Beheer

Deze werkgroep heeft de afgelopen jaren gewerkt aan een visie op: 'welke natuur zou straks waar kunnen komen', maar ook nagedacht over een gezamenlijk natuurbeheer, 'hoe zou je dat kunnen organiseren'? Voor dat laatste is de vereniging gevraagd de regie te nemen.

Gewerkt is ook aan de vraag hoe kunnen we gronden in eigendom houden. Er moet een goede manier gevonden worden om de 15% van de koopprijs (per ha) die afgerekend moet worden aan de provincie bijeen te brengen. In 2020 komt daar een voorstel voor naar de leden.

Stichting

De gelijknamige stichting kent (in 2019) nog hetzelfde dagelijks bestuur als de vereniging. De bestuursleden zijn onbezoldigd zodat dit geen lasten voor de Stichting oplevert.

Op basis van de overeenkomsten met provincie, gemeenten en waterschap geeft de stichting uitvoering aan de realisering van de 100 ha Natuur Netwerk Brabant samen met de maatregelen voor de Kader Richtlijn Water. Alle daartoe noodzakelijke handelingen vinden plaats onder aansturing door de procesmanager M. van Miert. Zie verder het jaarverslag van de Stichting.

Begroting voor 2020:

Inkomsten:

Contributies	€ 4.400	
Baten vanuit de stichting voor proceskosten	€ 8.000	
Diversen	€ 500	
Som der baten		€ 12.900

Lasten:

Beheer en administratie		
Bestuurskosten	€ 1.000	
Openbare vergaderingen/ledenvergaderingen	€ 8.000	
Kosten werkgroepen	€ 1.000	
Kosten AB	€ 500	
Verzekeringen	€ 250	
Website	€ 500	
Diversen	€ 1.650	
Som der lasten		€ 12.900

Saldo van baten en lasten € nihil

Werkorganisatie en bestuurlijke begeleiding

Voor een goede afstemming in de diverse procedures van provincie, gemeenten en waterschap wordt intensief gewerkt in het breed bestuurlijk overleg, waarin de gedeputeerde van de provincie, de wethouders van de gemeente Alphen-Chaam en Breda en het verantwoordelijke DB-lid van het waterschap samen met de twee bestuursleden van de vereniging richting geven aan de werkzaamheden. Specifiek voor de bestuurlijke begeleiding van planvorming en komende uitvoering van het Voorkeurs Alternatief is er frequent overleg in het Stuurteam. Dit bestaat uit twee dagelijks bestuursleden van de vereniging en een bestuurder en een directielid van het waterschap. De beide overleggen bewijzen hun nut om de complex geworden planprocessen, procedures en uitvoering richting en effect te geven.

Naast het bestuurlijk overleg is er vanuit de stichting partneroverleg gericht op het realiseren van het VKA en gericht op coherente communicatie tussen de partners naar bewoners, deelnemers en betrokkenen toe.

Tot slot

Alle werkzaamheden noodzakelijk voor het in procedure brengen van het ontwerp bestemmingsplan vroegen nog meer inzet van de AB en DB leden dan in andere jaren. Veelal naar buiten onzichtbare werkzaamheden. Er was veel overleg, maken van stukken, etc. Geduld was er nodig, zeker ook voor diegenen die een initiatief hebben in het bestemmingsplan. Dat vraagt veel overleg, in werkgroepen of ad hoc. Het proces is ook met de vaststelling van de bestemmingsplannen nog niet af. Niet allen het realiseren van de plannen maar ook het toekomstig beheer vormt een uitdaging. De komende jaren zal het overleg met en de inzet van actieve leden, bewoners, grondeigenaren, andere betrokkenen een andere inhoud kennen maar zeker ook intensief zijn. Die inzet, voor een duurzaam en vitaal Markdal, is er op basis van vrijwilligheid en is onbezoldigd. (Wij spreken over inzet van onbetaalde professionals)

De gezamenlijke basis met de betrokken overheden, zoals die in overeenkomsten was verwoord, zal een nieuwe formulering krijgen in 2020. De verdere ontwikkelingen worden in gezamenlijkheid met kracht en met vertrouwen voortgezet.

We sloten het jaar af met zicht op een nieuwe organisatie en met bestemmingsplannen unaniem aangenomen door de gemeenteraden van Alphen-Chaam en Breda, de opdracht verleend aan HaskoningDHV. Met die opdracht is ook het moment dichterbij gekomen waarnaar al lang uitgekeken wordt, door iedereen die de afgelopen jaren bij de plannenmakerij betrokken is geweest, ‘de schop in de grond’.

Het algemeen beraad bestond in 2019 uit:

Gerard van den Boer
Wieke Bonthuis tot september
Dorine Brinkhof
Hans van Engen
Toon Goos
Willem-Jan Goossens
Ronald van Heeringen
Chanan Hornstra
Piet van Iersel tot april
Esther Jansen
Joost de Jong
Ton Kroes
Nellie Raedts
Piet van Riel
Jettie Rattink
Sjef Langeveld
Joop van Riet
Jan Roovers

Waarin het dagelijks bestuur van vereniging en stichting in 2019:

Jettie Rattink voorzitter, Sjef Langeveld vicevoorzitter, Joop van Riet secretaris en Jan Roovers penningmeester

Ter uitvoering van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) wordt het vastgestelde ‘privacystatement’ van de Vereniging Markdal bij de werkwijze gehanteerd.

Getekend door het per 20 januari 2020 door de algemene ledenvergadering gekozen huidige bestuur:

Breda, 01-07-2020

J.W.M. Langeveld
Voorzitter

J.P.M. Roovers
Penningmeester

E.W. Kegge - Rattink
Secretaris

C. Hornstra
Algemeen bestuurslid

M.A.A.C. Jansen
Algemeen bestuurslid

R.H. Dijkman
Algemeen bestuurslid

J.W. Schipper
Raad van toezicht

I.J.P. Bakkers
Raad van toezicht

T.A.G.M. van der Weijden
Raad van toezicht

JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER 2019

(na voorstel resultaatbestemming)

	<u>31-12-2019</u>		<u>31-12-2018</u>	
	€	€	€	€
ACTIVA				
 Vlottende activa				
<u>Vorderingen</u>				
Vorderingen op handelsdebiteuren	-		3.000	
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>2.000</u>		<u>-</u>	
		2.000		3.000
<u>Liquide middelen</u>		3.858		1.940
		<u><u>5.858</u></u>		<u><u>4.940</u></u>

	31-12-2019	31-12-2018
PASSIVA	€	€
Reserves en fondsen		
Overige reserves	-28.690	-29.908
Kortlopende schulden		
Overige schulden en overlopende passiva	34.548	34.848
	<u>5.858</u>	<u>4.940</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019

	<u>2019</u>		<u>2018</u>	
	€	€	€	€
Baten				
Baten uit eigen fondsenwerving		-		1.477
Lidmaatschapsgelden		4.367		4.115
Overige baten		<u>11.000</u>		<u>11.100</u>
		<u>15.367</u>		<u>16.692</u>
Lasten				
Kosten eigen fondsenwerving	190		863	
Kosten beheer en administratie	<u>13.959</u>		<u>19.816</u>	
Totaal van som der kosten		<u>14.149</u>		<u>20.679</u>
Totaal van netto resultaat		<u>1.218</u>		<u>-3.987</u>
<u>Resultaatbestemming</u>				
Onttrekking aan:				
Overige reserves		<u>1.218</u>		<u>-3.987</u>

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Informatie over de rechtspersoon

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Vereniging Markdal duurzaam en vitaal is feitelijk en statutair gevestigd op Piet Avontuurstraat 90, 4818 TH te Breda en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 57444978.

Algemene toelichting

De belangrijkste activiteiten van de rechtspersoon

De vereniging is genaamd Vereniging Markdal duurzaam en vitaal en is gevestigd te Breda. De vereniging heeft ten doel:

- het stimuleren en ondersteunen van projecten in het Markdal op ruimtelijk, economisch en maatschappelijk terrein, welke bevorderlijk zijn voor duurzame ontwikkeling van het gebied, het verbinden van land en stad en het daardoor mogelijk maken van een natuurlijk watersysteem met daarmee samenhangende biodiversiteit, recreatieve natuurbeleving en behoud en versterking van het cultuurhistorisch karakter;
- het stimuleren en ondersteunen van projecten op ruimtelijk, economisch en maatschappelijk terrein, welke bevorderlijk zijn voor duurzame gebiedsvernieuwing en het verbinden van stad en land;
- het beheren en doen beheren, middels een separate rechtspersoon, van fondsen en gelden die gebruikt worden voor de financiering van en de voornoemde jaarplannen en projecten;
- het verrichten van alle verdere handelingen die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk zijn;
- het uitvoeren van projecten en ingrepen middels een separaat gelijknamige stichting.

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijn C1, kleine organisaties zonder winststreven, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activa en Passiva worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het openmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Grondslagen

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit een banktegoed met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Ontvangsten worden verantwoord in de periode waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. uitgaven zijn in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Baten

De Rijksbijdragen, sponsorbijdragen en overige baten worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld zonder dat de door de vereniging gemaakte kosten in mindering zijn gebracht.

Lasten

De kosten uit eigen fondsenwerving en de kosten beheer en administratie worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Rentebaten en -lasten

De rentebaten betreffen de van derden ontvangen en te ontvangen bedragen aan rente over het boekjaar. De rentelasten betreffen de betaalde en te betalen bedragen aan rente over het boekjaar.

TOELICHTING OP DE BALANS

Vaste activa

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
<u>Lening Stichting BRES</u>		
Stand per 1 januari		
Hoofdbedrag	10.000	10.000
Voorziening vordering	<u>-10.000</u>	<u>-5.000</u>
Boekwaarde per 1 januari	<u> -</u>	<u> 5.000</u>
Mutaties		
Voorziening	<u> -</u>	<u> -5.000</u>
Stand per 31 december		
Hoofdbedrag	-	10.000
Voorziening vordering	<u> -</u>	<u> -10.000</u>
Boekwaarde per 31 december	<u> -</u>	<u> -</u>

Dit betreft een verstrekte geldlening aan Stichting Bredase Energieservices (BRES). Over de lening is geen rente verschuldigd. De lening is opeisbaar wanneer realisatie van het project financieel, technisch en organisatorisch mogelijk is gebleken en waarbij de lening kan worden meegefinancierd in het project. De geldlening is in 2018 volledig voorzien.

Vlottende activa

Vorderingen

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	€	€
<u>Vorderingen op handelsdebiteuren</u>		
Vorderingen op handelsdebiteuren (Nederland boven water)	<u> -</u>	<u> 3.000</u>

Een voorziening voor dubieze debiteuren wordt niet noodzakelijk geacht.

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	€	€
<u>Overige vorderingen en overlopende activa</u>		
Te ontvangen bijdrage procesondersteuning Stichting Markdal duurzaam en vitaal	<u> 2.000</u>	<u> -</u>

Liquide middelen

Rabobank	<u> 3.858</u>	<u> 1.940</u>

PASSIVA

Reserves en fondsen

In onderstaand overzicht is het verloop van het eigen vermogen weergegeven:

	<u>Overige reserves</u>
	€
Stand per 1 januari 2019	-29.908
Mutatie uit resultaatverdeling	<u>1.218</u>
Stand per 31 december 2019	<u><u>-28.690</u></u>

Kortlopende schulden

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	€	€
<u>Overige schulden en overlopende passiva</u>		
Stichting Markdal duurzaam en vitaal	30.962	30.962
Te betalen accountantskosten	2.500	2.800
Vooruitontvangen contributies	<u>1.086</u>	<u>1.086</u>
	<u><u>34.548</u></u>	<u><u>34.848</u></u>

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
<u>Baten</u>		
Baten uit eigen fondsenwerving	-	1.477
Lidmaatschapsgelden	4.367	4.115
Overige baten	<u>11.000</u>	<u>11.100</u>
	<u>15.367</u>	<u>16.692</u>
<u>Baten uit eigen fondsenwerving</u>		
Donaties	<u>-</u>	<u>1.477</u>
<u>Lidmaatschapsgelden</u>		
Contributies	<u>4.367</u>	<u>4.115</u>
<u>Overige baten</u>		
Bijdrage procesondersteuning Stichting Markdal duurzaam en vitaal	8.000	8.000
Overige baten (Nederland boven water)	<u>3.000</u>	<u>3.100</u>
	<u>11.000</u>	<u>11.100</u>
<u>Kosten eigen fondsenwerving</u>		
Overige kosten leden	<u>190</u>	<u>863</u>
<u>Gemiddeld aantal werknemers</u>		
2019		<u>Aantal</u>
Gemiddeld aantal werknemers		-
2018		<u>Aantal</u>
Gemiddeld aantal werknemers		-
	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
<u>Overige kosten leden</u>		
Kilometervergoedingen	146	278
Reis- en verblijfkosten	<u>44</u>	<u>585</u>
	<u>190</u>	<u>863</u>

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
<u>Kosten beheer en administratie</u>		
Huisvestingskosten	3.761	921
Verkoopkosten	5.648	5.168
Kantoorkosten	957	4.567
Algemene kosten	3.417	8.973
Bank- en rentekosten	<u>176</u>	<u>187</u>
	<u><u>13.959</u></u>	<u><u>19.816</u></u>
 <u>Huisvestingskosten</u>		
Vaste lasten (Energie Markhoeve)	<u>3.761</u>	<u>921</u>
 <u>Verkoopkosten</u>		
Reclame- en advertentiekosten	3.234	3.231
Kosten excursies (Nederland boven water)	1.592	-
Representatiekosten/ kosten vergaderingen	<u>822</u>	<u>1.937</u>
	<u><u>5.648</u></u>	<u><u>5.168</u></u>
 <u>Kantoorkosten</u>		
Kosten automatisering	724	3.204
Porti	147	329
Kantoorbenodigdheden	86	686
Drukwerk	-	136
Verzekeringen	<u>-</u>	<u>212</u>
	<u><u>957</u></u>	<u><u>4.567</u></u>
 <u>Algemene kosten</u>		
Accountantskosten	2.533	3.655
Abonnementen en contributies	763	-
Dotatie voorziening Lening Stichting BRES	-	5.000
Overige algemene kosten	<u>121</u>	<u>318</u>
	<u><u>3.417</u></u>	<u><u>8.973</u></u>

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
<u>Bank- en rentekosten</u>		
Bank- en rentekosten	<u>176</u>	<u>187</u>

Breda, 1 juli 2020

Vereniging Markdal duurzaam en vitaal

J.W.M. Langeveld
Voorzitter

J.P.M. Roovers
Penningmeester

E.W. Kegge - Rattink
Secretaris

C. Hornstra
Algemeen bestuurslid

M.A.A.C. Jansen
Algemeen bestuurslid

R.H. Dijkman
Algemeen bestuurslid